



ΣΤΑ ΜΟΥΡΑΧΙΑ

(Σκίτσο του κ. Γερ. Γρηγόρη)

ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΧΑΛΙΤ ΖΙΓΙΑ

ΤΟ ΦΡΙΚΤΟ ΜΗΝΥΜΑ

—Νά ένα τηλεγράφημα που δέν φαίνεται νά φέρη ευχάριστα ματιάτα. Θάδλεγε κανείς πώς τό χαρτί του αναδίνει μια μυρτιά πένιμη. "Όταν με έζητησαν πριν από λίγη ώρα γιά νά μου τό δώσου, τινάχτηκα τρομαγμένος. "Άκουσα μέσα μου μιά φωνή νά μου λέη: «Μην τ' άνοιξης! Σου φέρονει ένα κακό μήνυμα». Καί δέν είχα τό κουράγιο νά τ' άνοιξω.

Νοιώθω πώς έμα άνοιξω τό τηλεγράφημα αυτό καί μάθω τόν θάνατο της άγαπημένης μου γυναίκας, ή δυνάμεις μου θά παραλύσου όδότελα καί θά λιποθυμήσω. Πάνε είκοσι χρόνος πού άγαπιόμαστε. Αυτή ή άμοιβαία άγάπη μας θά σούση άραγε έτσι ξαφνικά από τή δύναμη της Μοίρας;

Στό γράμμα που μουστειλε την περασμένη εβδομάδα μου ειλοιδσε για την άνάρρωσή της και για τόν πόθο της νά ξαναγυρίσει τό γρηγορότερο κοντά μου. Διαβάζοντας αυτό τό γράμμα, έβλεπα καθαρά άνάμεσα στις γραμμές του, πώς κάτι γύρισε νά μου κρύψει γιά νά μ' άφήσει νά ζώ με μιά ψεύτικη έλπίδα ώς τήν τελευταία στιγμή.

Τό έναρρωτικό αυτό γράμμα της δέν μπόρεσε νά μου κρύψει την τρομερή αλήθεια.

Αυτή την αλήθεια την ένοιωσα καλά την ήμέρα που μοιθαν οι γιατροί: «Έχει ανάγκη ν' αλλάξει τόν άέρα της. Στείλτε την στό Βεροδί ή σέ κανένα νησί τό Αιγαίου».

"Όταν οι γιατροί λένε σ' έναν άρρωστο ν' αλλάξει άέρα, θέλουν μ' αυτό νά πουν πώς ή έπιστήμη τους εινε άνικαιή πειά νά κάνει τίποτε. Γι' αυτό κ' έγώ έστειλα την γυναίκα μου κοντά σέ μερικούς συγγενείς που έχει στη Ρόδο.

Πού εινε τώρα αυτοί που λέγανε πώς ή άλλαγή του άέρος θά την έκανε καλά; Νά που σήμερα τό πρωί με έζητησαν γιά νά μου δώσουν αυτό τό τηλεγράφημα. Η έλπίδες μου πάνε χαμένες!

"Ω! αυτό τό κομάτι τό χαρτί που με προκαλεί χαιρεκακία!.. "Όχι δέν θά τ' άνοιξω. Δέν θά τό δώσω τή χαρά νά μ' άποκαλύψη την θλιβερή αλήθεια.

Καυμένη, άγαπημένη μου γυναίκα. Ποιός ξέρει πόσο θά πόθησε νά με ξαναϊδή πριν θανάσει! Δέν έπρεπε νά την άφήσω νά φύγη... Όθχα τουλάχιστον έτσι την παρηγοριά πώς έμεινα κοντά της ως τό τέλος. Αυτοί οι τέσσερες μήνες του χωρισμού ήσαν γιά μένα μιά άτελειωτή άγωνία! Είχαμε τόσο συνήθειε ό ένας τόν άλλον! Είκοσι όλόκληρα χρόνια ζούμε τώρα άγαπημένοι!... Κάθε πρωί ευπνοήσε πριν από μένα καί μουβερνεν ή ίδια τόν καφέ στόν κρεβάτι μου. Μοιθινε κατόπιν τά τσιγάρα μου, τό τασάκι καί τά σπύρτα. Παρακολουθούσε με τό βλέμμα της την πιό παραμικρή μου κίνηση γιά νά προλάβη κάθε μου έπιθυμία. Με βοηθούσε νά ντυθώ καί άφοδ με συντρόφευε ως την πόρτα, καθόταν ύστερα κοντά στό παράθυρο καί με περιέμενε ως τό θράδυ που θά γούριζα...

Κάθε θράδυ καθόμαστε ό ένας άντίκρου στόν άλλον καί χασμουριόμαστε. Ναι, ναι, χασμου-

ριόμαστε. Γιατί δέν είχαμε πειά τίποτε νά πούμε, άφοδ κάθε θέμα κουβέντας είχε πειά από καιρόν έξαναληθθ. "Έστανε να κουνήσω μονάχα τά χείλη μου γιά νά μαντέψη τή σκέψη μου καί ή παραμικρή της χειρονομία μου έδειχνε άμέσως τί ήθελε νά μου πη... Είκοσι χρόνια όλοκληρα μαζί! Αυτούς τούς τέσσερες τελευταίους μήνες, ένοιωσα πόσο μου ήταν άπαραίτητη κι' άγαπητή... Η άπουσία της έκανε τό σπiti νά μου φαίνεται άδειο. Κανένας δέν μου φέρνει τό πρωί τόν καφέ μου καί τά τσιγάρα... Κανένας δέν καβάτα τό θράδυ άντίκρου μου νά χασμουριέται άρες όλόκληρες, ό Θεός ν' άναπάτη την ψυχή της! Κάθε λίγο χασμουριόταν κι' άνοιγε τά δυο μάτια σέ τέτοιο θαυμά, πούλεγε πώς θά της έθευνε ή μασέλα. Κι' ύστερα μου λέγε γελώντας: «Θεέ μου, πώς με κανείς νά χασμουριέται!» Δέν ήθελε ποτέ νά παραδειχθ πώς έπαινε έκεινη... Φταγή μου γυναίκα! Δέν θά την ξαναϊδω νά χασμουριέται!.. "Όταν τά θυμάται όλ' αυτά, μουρνούν κλάμματα. Πώς θά μπόρεσω νά βαστάζω σ' αυτή τή συμφορά;

Είχε μιά χρυσή καρδιά... Ήταν, πώς νά τό πώ: "Όχι καί πολύ άσκημη, μα ούτε καί πολύ άμορφη κι' αυτό την έκανε ζηλιάρα... Ναι, ήταν πολύ ζηλιάρα, μα ίσως γιατί μ' άγαπούσε πολύ. Δέν θυμάται δίως ποτέ νά μαλλώσασαι αυτά τά είκοσι χρόνια που περάσαμε μαζί... Θεέ μου, γιατί ν' άρρωστήση; Γιατί νά μ' άφήσει έτσι έρημο στόν κόσμο; "Α! πόσο θά ήθελα νά κλάψω, μα κρατιέμαι... "Άλλοιώς θ' αναλυθούσε σέ λυγμούς, σά μαρό παιδί... Μα δέ θέλω ν' άφήσω τό πείθος νά διαβή τό κατώφλι του σπιτιού μου.

"Όταν τό σκεφθώ καλά, θρίσκο πώς ή γυναίκα μου σάθηνε ή ίδια ή άφορμή της άρρώστειας της. Ήταν πολύ νευρική αυτό τόν τελευταίο καιρό... "Εκλαιγε διαρκώς καί λιγοθυμούσε με τό παραμικρό... Τή νύχτα στέναζε άρες όλόκληρες καί δέν μ' άφινε νά κλείσω μάτι. Τό πρωί, όταν ήμέρινε, ήσαν τά μάτια της κατακόκκινα σάν ματωμένα... Αυτή ή νευρική κατάσταση της σακάτευε την ύγεια... Τόν τελευταίον καιρό, άσχινα νά τή θαρμέμει. Δέν ήταν θέβαινα ευχάριστο ν' άκούς διάκόπο τις κλάψεις της καί τό παρατρόνό της, νά περνάς όλη σου τή ζωή μέσα σ' αυτή την κόλαση! Μα ό Θεός νά με άγορήσει... Δέν πρέπει νά λη κανείς κακό γιά τούς πεθαμένους!... Ξερω καλά, πώς δλεε αυτές ή κρίσεις είχαν άσορμη τή ζήλεια της. Μα, καυμένη μου γυναίκα, είχε περάσει πειά ό καιρός σου. Τά υαλιά σου είχαν άσπρίσει! Αυτό δίως δέν ήθελε ποτέ νά τό παραδειχθ με κανένα τρόπο... "Όταν τούταίνε νάνουμει καιμιά νόστιμη ύπερέτρια στό σπiti, υελαγχολούσε, ύπέρεσε, άδούσταίνε. Καυμένο!λα μου! "Ηθελε νά της ειπαι πιστός καί μετά θάνατον!... Πόσες φορές δέν μ' έβαλε νά της όρκιστώ πως δέν θά ξαναπατηρούμουν άν την έγανα...Ναι, μα νά τώρα που έχω τέσσερες μήνες που ζώ μονάχος! Τέσσερες μήνες χωρίς γυναίκα μου!



καναν αυτό τὸ σπίτι ἀφιλόξενο καὶ παγωμένο. Πῶς εἶνε δυνατόν αὐτὸ νὰ βαστάξῃ γιὰ χρόνια ;! Βρίσκει πὸς ἕκαστα κίβλας μεγάλη θύσια, μένοντες πιστοὶ στὴ γυναικὰ ὅσο ζοῦσε. Μὰ τὸ νὰ τῆς ἴσως πιστὸς μετὰ τὸ θάνατό της, ἀνόητο πειὰ νὰ σωθῆ τρέλλα. Καταλαβαίνω βέβαια πὸς δὲν εἶμαι πειὰ νέος καὶ πὸς δὲν μπορῶ νὰ παυτρευθῶ ἕνα κορίτσι... Ἀλλὰ μιά χήρα ὡς τριανταπέντε χρόνων, παραδείγματος χάριν, θὰ μοῦ ταίριαζε περίφημα.

Θυμῶμαι πὸς αὐτὲς τὲς μέρες μοῦ μίλησαν γιὰ μιά κυρία μὲ πράσινα μάτια, μὲ ξανθὰ μαλλιά καὶ ἀνάστημα ψηλὸ. Ἡ κυρία αὐτή, ἔζησε, καθὼς μοῦσαν, δύο χρόνια μονάχα μὲ τὸν ἀντρα της κ' εἶνε ὀχτὼ χρόνια τώρα χήρα... Δὲν εἶνε, παρὰ τριαντα-δύο χρόνων μονάχα. "Ἐπειτα εἶνε κ' αὐτὴ νέα, ποὺ τὴν εἶχανε γευτῶσισά μας τὸ περασμένο καλοκαίρι στὸ Καντίκιό.

"Ἐχει μάτια χρυσοπαφὰ καὶ καστανά μαλλιά... κ' ἡ ἡλικία της μοῦ ταίριαζε καλότερα. Μόλις εἶνε εικοσιπέντε χρόνων καὶ μοῦ φαίνεται πὸς δὲν εἶνε ἀκόμα παιτρεμένη. Κάθε φορὰ ποὺ τὴν συναντούσαμε, μὲ κῦταζε προσεκτικὰ, ποὺ ἡ καυμένη ἢ γυναικὰ μου φοβήθηκε καὶ μὲ ἀνάγκασε νὰ γυρίσουμε στὴν πόλι, τὴν τελείωσε ἀκόμα τὸ καλοκαίρι. Ἐκεῖ πάλι ἄρχισε νὰ νευριάζῃ μὲ τὴν κόρη τοῦ παπα, ποὺ καθόταν ἀπέναντί μας.

Μοῦλεγε πὸς κῦταζα τὴν κοπέλα ἀπὸ τὸ παράθυρο. Τί διάβολο!... Δὲν μποροῦσα πάλι νὰ καταδικασθῶ νὰ μὴ ζυγῶνω ποτὲ στὸ παραθύρι, γιὰτὶ ἐκεῖνὸ τὸ κορίτσι μὲ τὰ λαμπερὰ μάτια καὶ τὰ κασταρὰ μαλλιά, εἰδειχνε κάθε στιγμὴ τὸ γελαστὸ τοῦ προσώπου.

"Ἐπειτα εἶνε καὶ ἡ κόρη τῆς παλαῆς μας ὑπέρτεριας. "Α! Ἄν δὲν ἦταν τόσο νέα!... Εἶνε λαμπρὸ κορίτσι, μὰ δὲν ἔχει κλεισίει ἀκόμα τὰ δεκαπέντε τῆς χρόνια!... Θάπρεπε νὰ παίξῃ κανεὶς τὸ κρυφτοῦλι μαζὺ της... Τὸ διαβολοκορίτσι ὅμως πὸς μὲ τραβᾶει! "Ὅταν τύχαινε νῆρθθ στὸ σπίτι μας μαζὺ μὲ τὴ μάνα της, ἡ γυναικὰ μου κατέβαζε τὰ μούτρα της. Ὅποσοδήποτε, αὐτὴ ἡ μικροῦλα εἶνε πολὺ νέα... Κρίμα ὅμως, γιὰτὶ πάντα προτιμοῦσα τὰ γαλάζια μάτια καὶ τὰ ξανθὰ μαλλιά. Μὰ ἐπὶ τέλος, ἡ νεότης εἶνε κάτι ποὺ περνᾷ... Τί ἀξία μορεῖ νὰ χροῦν τὰ χρόνια ; Εἰκοσι χρόνια ἔχουν περάσει ἀπὸ τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου μας. Ναι, εἰκοσι χρόνια δὲν μπορῶ νὰ τὸ πιστέψω. "Α! φτωχὴ μου γυναικὰ! Νὰ ποὺ τὰ μάτια μου δακρύζουν... Γιὰτὶ νὰ λάβω αὐτὸ τὸ τηλεγράφημα ; Τουλάχιστον ἂν μὲ εἰδοποιοῦσαν μὲ γράμμα... Θὰ λάθαινα τὴ θλιθερὴ εἰδησι λίγες μέρες ἀργότερα. Μὰ ἐπὶ τέλος ὅ,τι ἔγινε, ἔγινε. "Ας ἀνδύσουμε αὐτὸ τὸ χαρτί κ' ἂς διαβάσουμε τὶς τρομερὲς αὐτὲς γραμμὲς.

"Ἀνοίξε σιγά-σιγά τὸ τηλεγράφημα κ' ἄρχισε νὰ διαβάξῃ στὴν ἀρχὴ ψιθυριστὰ κ' ὕστερα δυνατώτερα.

"Ὑ γένη ἀπεκαταεστᾶθη τελείως. Ἄναχωρῶ σὴ μερονδία Κωνσταντινουπόλιν».

"Ἄφησε τὸ χαρτί σ' ἕνα τραπέζι κ' ὕστερα, ἀφοῦ συλλογίστηκε λίγο, ἐμφύθρισε :

"Οἱ γιατροὶ εἶχαν δίκην... Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἀέρος τὴν ἔσωσε... Λοιπὸν θάναί πάλι ἐδῶ σὲ τρεῖς-τέσσερες μέρες τὸ ἀργότερο... Δυστυχία μου!... Κ' ἐγὼ ποὺ εἶχα κάνει τόσα ὄρατα δνειρα...»

ΧΑΛΙΤ ΖΙΓΛΙΑ

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

"Ὅποιος μαθαίνει τοὺς κανόνες τῆς σωφροσύνης, χωρὶς ὄμως καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ κανονιστῇ τὴ ζωὴ του σύμφωνα μ' αὐτοὺς, μοιάζει ἀπαράλλαχτα μὲ τὸν γεωρῶ ἐκεῖνον ποὺ καλλιεργεῖ τὸ χωράφι του, χωρὶς νὰ τὸ ἔχη σπείρη.

Ρ α μ π ι τ ρ α ν ἄ θ Τ α γ κ ὀ ρ

"Ἐμεινα μέχρι σημερον πένης, μέρος ἴσως δι' ἀνοησίαν μου, ἀλλὰ τὸ περισσότερο, σὲ βεβαιῶνω, διὰ νὰ φυλάξω τὴν ἀνεζαρτησία μου.

Ἄδ. Κοραῆς

"Ἐκεῖνος ποὺ δὲν κοκκινίζει γιὰ τὰ σφάλματά του, εἶνε σάν νὰ τὰ κἀνθ δύο φορές.

Πόπλιος Σ Ὑ ρ ο ς

ΑΠΟ ΤΑ ΞΕΝΑ ΦΥΛΛΑ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

"Ἡ ζωὴ τῶν μηρμυγιῶν. Πὸς φῆνουν τὰ... φωμαὶ τους. Ἡ... κοσμικὲς συγκεντρώσεις των. Οἱ αὐγοκλέφτες. Τὰ μεθῶσια τῶν μηρμυγιῶν. Ὁ ξανθὸς κἀνθάρος ποὺ παίξει τὸ ρελο τοῦ Βαχχου. Τὰ περιεργὰ τῆς ἔρχεις. Τόποι στεγνοὶ καὶ τόποι ὑγροὶ. Πὸς ἕνας Νέγρος ἔγινε...λευκός!...

Θὰ τὸ πιστέψετε ;

"Ὅπως οἱ ἄνθρωποι τρώνε τὸ ψωμί τους ψημένο, ἔτσι καὶ τὰ μηρμυγία φῆνουν τὰ... καρθῆλια τους στὶς ἀχτίδες τοῦ ἡλιου!

Στὸ μέγεθος, τὰ φωμαὶ τῶν μηρμυγιῶν εἶνε σάν τὸ πιπέρι πάνω-κάτω κ' ὅταν ἠηθοῦν, ἀποκτοῦν ἕνα ἐρυθρόφαιο χρώμα.

Τὰ μηρμυγία τῶν κήπων χτίζουν τὶς φωληές τους στὸς κορμούς τῶν δέντρων καὶ φροντίζουν νὰ φτιάσουν ἀπ' ἔξω... ἀντιπλημμυρικά ἔργα!

Τὸ εἶδος αὐτὸ τῶν μηρμυγιῶν ἀγαπάει πολὺ τὰ λουλούδια, κ' ἡ πρασινάδες ποὺ φυτρῶνουν γύρω ἀπ' τὶς κατοικίες τους, εἶνε δικὸ τους δημιούργημα.

Μέσ' στὶς φωληές τῶν μηρμυγιῶν, ἡ... κοσμικὴ κίνηση δίνει καὶ παίρνει ; Οἱ προσκεκλημένοι γίνονται δεκτοὶ μ' ἀγαλλίασι καὶ πολλὰκι φιλοξενουῦνται ἐκεῖ ἀρκετὲς μέρες. Μολαταῦτα, μερικὸ ἀπὸ τοὺς καλεσμένους αὐτοῦς, εἶνε ἀχάριστοι καὶ μόλις βροῦν εὐκαιρία, κλέβουν ἀπὸ τὶς φωληές τ' αὐγά. "Ὅταν ὅμως ἀνακαλυφθοῦν, κατασπαράζονται ἀμέσως ἀπ' τοὺς οἰκοδεσπότες.

Παρ' ὅλη τὴ σιδηρὰ πειθαρχία τους τὰ μηρμυγία εἶνε διάσημοι μεκρηδῆδες!

"Υπάρχει μάλιστα ἕνα εἶδος ξανθοῦ κἀνθάρου, μὲ τὸν ὄποιον τὰ μηρμυγία τὸ ἐρίχουν ἔξω». Τὸ τριχωτὸ σῶμα τοῦ κἀνθάρου αὐτοῦ, βγαίνει μίαν μεθυστικὴ εὐωδία, στὸν πειρασμὸ τῆς ὁποίας δὲν μποροῦν ν' ἀντισταθοῦν τὰ μηρμυγία. Γίνονται λοιπὸν φέσι στὸ μεθῶσι καὶ κατὰ τὸν ὄ καθαροὺς κρατᾶει τὸ γορτὸ κ' ἀρχίζει μαζὺ τους ἕνα γλέντι τρικοῦθερτο!

"Ὅταν ὄμως ὁ κἀνθάρος φύγει, τότε τὰ μηρμυγία νοιάθουν τὰ πρῶτα διασῆρατα συμπτώματα τοῦ μεθῶσιου των: Νοιώθουν φαγοῦρα τρομερὴ στὸ σῶμα τους, πέφτουν ἀνάσκελα καὶ μένουν σάν ψόφια ἐπὶ ὄρες.

"Ἡ δύναμις τῆς βροχῆς, ποὺ πέφτει κάθε χρόνο σ' ὅλη τὴ γῆ, ἰσοδυναμεῖ—σὲ δύναμι καὶ ἔνταση—μὲ τὴν δύναμι, ποὺ θὰ προκαλοῦσε μιά ἔκρηξις—ἔξ ἑκατομμυρίων τόνων δυναμῆτιδος. "Ἄν ἡ ποσότης ἐνὸς ἔτους βροχῆς ἔπεφτε ἀποτόμως μόνον στὸ Λονδίνο, τότε ὅλη ἡ Ἀγγλικὴ κομποπολις θὰ μετεβάλετο σ' ἕνα σωρὸ ἀπὸ λάσπη!

Κατὰ τοὺς ἐπιστημονικοὺς ὑπολογισμοὺς, περὶ τὰ 125.000 κυβικὰ μίλλια βροχῆς πέφτουν κάθε χρόνο σ' ὅλη τὴν γῆ.

"Ἡ ἐφημερίδες τοῦ Σίδνεϋ τῆς Αὐστραλίας στὰ τελευταία φύλλα τους, περιγράφουν τὴν ἀπίστευτη λεπτομερὲς ἐνὸς καταπληκτικοῦ φαινομένου, ποὺ παρουσιάστηκε σὲ κάποιον ἰθαγενῆ.

"Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, οὔτε λίγο, οὔτε πολὺ, ἀπὸ νέγρος ποὺ ἦταν, ἔγινε... λευκός!

Τὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου—χαμαιλέοντος, εἶνε Σιμόν Γκαμπριέλ, καὶ γεννήθηκε στὴν Μαυριτανία ἐδᾶ καὶ 42 χρόνια, ἀπὸ γονεῖς καθαροῦς νέγρους.

"Ἐπὶ δέκα χρόνια ἐργαζόταν ὡς μάγειρος στὸ νοσοκομεῖο Ἄδελαῖς κ' οὐδέποτε εἶχε παρουσιάστῃ στὸ σῶμα του τὸ παραμικρὸ λευκὸ σημάδι.

"Ἡ πρώτη ἀσπρὴ θούλα ἔκανε τὴν ἐμφάνισι τῆς στὸ κοουτελό του, ὅταν ὁ Γκαμπριέλ ἔλλαξε ἐπάγγελμα κ' ἔγινε κηπουρός.

"Ἡ ἐπέκτασις τῆς ἀσπρῆς αὐτῆς βούλας σ' ὅλο του τὸ σῶμα, ἔγινε κατὸν ραγδαία, ἔτσι, ὡστε σὲ τρεῖς μέρες μῆσα, καὶ πρὸς μεγάλην ἔκπληξιν τῆς γυναικῆς του, ἀπόχτησε ἕνα λευκοτάτο δῆμα, ποὺ θὰ τὸ ζήλευε κ' ὁ πῶ καθαροῦς Εὐρωπαῖος!

ΠΡΟΣΟΧΗ !..

ΜΟΝΟΝ τὸ «Μπουκέτο» ἀγοράζει εἰς ἀπόλυτος ἰκανοποιητικὰς τιμὰς παντὸς εἶδους παλαιὰ βιβλία καὶ βιβλιοθήκας δολοκλήρους, φυλλάδια διάφορα, ἀκόμη δὲ καὶ σκόρπια φύλλα παλαιῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν. Ἡμερολόγια, Καζακίας, μονόφυλλα, φωτογραφίας ἱστορικῶν προσώπων καὶ εἰκόνας διαφόρους. Ἀπευθυνθετὲ ἢ γράψατε : Περιοδικὸν «Μπουκέτο», Λέκα 7, Ἀθήνας.